

Vyjádření Ostravské univerzity k diplomové práci ministra Metnara

Právní řád České republiky zavazuje každou vysokou školu, a tedy i Ostravskou univerzitu k tomu, aby vytvořila, udržovala, rozvíjela a zdokonalovala vlastní systém pro vedení a obhajobu kvalifikačních prací svých studentů.

Takový systém musí být především schopen účinně zmenšovat riziko, že na vysoké škole bude úspěšně obhájena kvalifikační práce, která nesplňuje vysoké požadavky na svoji kvalitu, zejména požadavky na řádnou práci se zdroji a používání citací.

Ostravská univerzita proto nese odpovědnost hlavně za nastavení podmínek pro studium svých vlastních studentů tak, aby se předcházelo plagiátorství nebo jinému neetickému zacházení se zdroji kvalifikační práce a pokud již k němu dojde, aby bylo včas zjištěno, rozpoznáno a aby nedošlo k obhajobě vadné kvalifikační práce.

Samotný pojem systém přitom neznamená pouze specializovaný software na rozpoznávání plagiátů, nýbrž komplexní vnitřní nastavení organizace práce univerzitních zaměstnanců a určení podmínek pro studium samotných studentů.

Povinností vysoké školy je prokazovat, že vytvořila, rozvíjela a účinně uplatňovala vlastní systém opatření proti plagiátorství, v tomto kontextu posuzujeme, zda se její konkrétní student dopustil plagiátorství.

OU podnikala a podniká veškerá nutná opatření k prevenci plagiátorství v podobě zavedení informačního systému Theses.cz (existuje od r. 2008, na OU zaveden od r. 2010) a zveřejňování textů vysokoškolských kvalifikačních prací. Každá práce je vložena do informačního systému Portál – interního informačního systému OU a prochází kontrolou v systému Theses. Vedoucí práce se vyjadřuje k indikovaným shodám (zda se jedná o citování textů nebo o porušení citačních norem a autorského práva). K obhajobě jde pouze student, jehož práce není plagiát. Text práce, posudky vedoucího práce a oponenta a protokol obhajoby jsou zveřejněny v Portálu. OU měla a má funkční fakultní disciplinární komise, které projednávaly případy plagiátorství již na úrovni seminárních prací studentů a funkční etickou komisi, zřízenou ad hoc, která řešila otázku plagiátu zaměstnance.

V době napsání diplomové práce pana L. Metnara „Kolektivní investování“, rok obhajoby 2004, nedisponovaly vysoké školy ČR informačním systémem na kontrolu plagiátů. Na OU byla prevence plagiátů zajišťována v podobě seminářů k VŠKP, průběžného a závěrečného hodnocení práce studenta vedoucím práce a následně posouzení oponentem práce. Nicméně existence systému nedává sto procentní záruku možnosti jejího porušení a nezbavuje autora práce zodpovědnosti na její podobu.

První výsledek kontroly ukázal, že text diplomové práce pana Metnara vykazuje nedostatečnou práci s citačními zdroji, to se týká zejména absence odkazů na publikace profesora Petra Musílka z VŠE v Praze. Na některých stránkách z knihy „Trhy cenných papírů“ (r. 2002) diplomant evidentně čerpá, aniž by odkázal na zdroj. Nicméně práce je řádně uvedena v seznamu použité literatury.

Ke zhodnocení v systému Theses bylo nutno provést konverzi diplomové práce pana Metnara, původně existující pouze v tištěné podobě, do elektronické podoby. Kontrola v systému Theses.cz identifikovala 45 případů shody, ze kterých ve 39 případech byla nalezena shoda méně než 5% (jedná se o případy, kdy se shoda projevuje na části věty nebo jedné až dvou větách). Analýzy se zaměřily na shody s hodnotou 11 %, které se vyskytly dvakrát, 8 % a 6 %. V každém z uvedených případů se jedná o nekorektní citování zákonů, případně podzákonných norem (s tím, že na stránce je psáno o zákonu, včetně čísla, ale text není v uvozovkách, tedy nedá se posoudit, kdy končí a kdy začíná vlastní text autora práce). Část shod se týká podobnosti se studijními materiály (název položky dle systému Theses.cz) – jedná se o vysokoškolské kvalifikační práce publikované ovšem později nežli práce L. Metnara (práce Hanuse Marka z VŠ finančně správní, text ze dne 18. 03. 2010; Pleshkové Poliny, tatáž instituce, text ze dne 23. 03. 10; Kovale Jiřího, text ze dne 23. 03. 10; Lucie Tesařové z FF OU, rok obhajoby 2005).

V rámci zajištění objektivit hodnocení textu diplomové práce OU konzultovala prof. Petra Musílka, prorektora Vysoké školy ekonomické v Praze a autora výše uvedené odborné publikace a Ing. Jana Machu, PhD. z Útvaru prorektora pro studium a pedagogickou činnost téže vysoké školy.

S ohledem na citační standardy, počet uvedené odborné literatury a zdrojů a celkové zpracování diplomové práce je evidentní, že by práce měla být na vyšší úrovni. Primární odpovědnost za tyto nedostatky je pochopitelně na straně studenta, nicméně částečně i na straně vedoucí diplomové práce, která měla diplomanta odborně směřovat a upozornit jej na absenci citačních zdrojů, stejně jako na oponentovi, který však tento nedostatek v oponentním posudku explicitně uvedl.

Výsledkem posouzení textu je závěr, že se autor práce L. Metnara nedopustil vědomého plagiátorství. Přes uvedené výtky a nedostatky nelze diplomovou práci označit za plagiát.